

Boeier Maria Pauline 150 jaar

Tekst: Wim de Bruijn, met dank aan de heer Vermeer. Foto's: Theo Kampa

Op 11 juni vierden Jan Willem en Mary Pauline Hoorn-Penning, samen met heel veel vrienden, familie en kennissen de 150 ste verjaardag van de boeier *Maria Pauline*. Na een uitgebreide ontvangst en veel persoonlijke begroetingen – ook van oude eigenaren - in een van de loodsen van Jachtwerf Piersma werden cadeau's aangeboden. Peter Tolsma had nog een 'klein' blokje voor boven in de mast. Toen hij het ophaalde tilde hij zich bijna een breuk aan het loodzware ijzeren gevaarte. Grapje. Het oude hellingblok krijgt een fraai plekje in het houtbouwmuseum De Helling waar hopelijk dit jaar nog de kiel voor de palingaak gelegd zal worden.

Een deel van het gezelschap ging aan boord van een skûtsje, een grote vissermanaak, een klipper, een lemmer aak, een Staverse jol, een tjotter en nog wat bijbootjes. De rest scheepte in op een klassiek partyschip. Op het Heegermeer waren Theo Kampa en ik, dankzij een door Pier Piersma geregelde houten klassieker bij de buurman, in staat om fraaie foto's te maken. Het was een geweldig gezicht om de 150 jaar oude boeier aan de wind te zien zeilen, af en toe met het water in het gangboord, ondanks het gereefde tuig.

Na enkele uren werd er op het eerste eiland bij Heeg hier en daar van bemanning gewisseld en was er gelegenheid om op het partyschip een drankje en een hapje te halen. Na afloop kon het gezelschap genieten van Jan Tekstra met een theatervoorstelling met verhalen en liedjes over een bizarre tocht over zoet en zout water. Afgesloten werd met een maaltijd.

De geschiedenis van de *Maria Pauline*, ex *Maria*, *Pauline*, *Griet*, *Nine* en *Henriette*, staat uitvoerig beschreven in het onvolprezen boek *De Boeier* van dr. ir. J. Vermeer. Het is jammer dat er geen bewijs is omtrent het exacte bouwjaar. Aangenomen wordt dat het 1855 is geweest, gegeven de brandmerken in het schot van de achterbank in de kuip. De bouwwerf en opdrachtgever zijn onbekend.

Het is bekend dat Hidde Nijland, wiens verzameling van Friese volkskunst tot de oprichting van het naar hem genoemde museum in Hindeloopen heeft geleid, eigenaar van het schip was van 1881 tot 1894. Hij noemde het schip naar zijn dochter *Maria*. Het scheepje is als open schip gebouwd, maar al door Hidde Nijland van een roef voorzien. Rond de vorige eeuwwisseling was het schip onder de naam *Pauline* in gebruik in Zeeland, waarbij het verhuurd en door Rijkswaterstaat gebruikt om de boeien in het Veerse Gat en de Zandkreek te onderhouden. In 1901 kocht Ir. G. D. Jordens uit Delft het schip en gaf het de naam *Griet*. De *Griet* bleef zeven decennia in het bezit van de familie Jordens.

Na het overlijden van zijn vader in 1956 ging hij over in handen van zijn zoon ir. E. Jordens. In 1955 werd op de Loosdrechtse plassen feestelijk het honderdjarig bestaan gevierd. Dochters van de heer Jordens vertelden op 11 juni jl. dat ze zich dat nog goed konden herinneren, al was het toen ranja in plaats van de champagne, die bij het 150 jarig bestaan werd geschonken. Ze boden tevens ingelijste tekeningen aan, die hun vader indertijd van het schip door opmetingen had gemaakt.

Vanaf 1970 was de heer F. Kesteloo eigenaar, die het schip grondig liet restaureren door Pier Piersma, die zich toen net zelfstandig in Heeg had gevestigd. Tot 1993 werden er, vanuit Durgerdam vele vakantieritten gemaakt naar Zeeland, Waddenzee tot in Denemarken aan toe. Na drie jaar eigendom te zijn geweest van S.J. Woldringh uit Paterswolde, kwam hij in handen van Jan Willem Hoorn te Baarn. Wederom was een grote restauratie noodzakelijk en weer gingen Piersma en zijn mannen aan het werk. De te water lating in 1997 ging met een herdoop gepaard, aangezien

de doopnamen van Jan Willem 's echtgenote toch wel erg veel lijken op de eerste twee namen van het schip. Bij die herdoop memoereerde de heer Bussemaker, als bestuurslid van het Stamboek, dat *Maria Pauline* misschien wel de één na oudste, nog varende boeier is.

Inmiddels is er het nodige gebeurd. Uit het in 2004 verschenen boek 'De Boeier' blijkt dat er nog drie oudere boeiers zijn. *De Bever* is waarschijnlijk rond 1770 gebouwd, al is er meer zekerheid over de ouderdom van het roer dan over het schip zelf. De *Lytse Bever*, uit 1820, werd afgelopen winter ontdaan van de roef en heeft zich daarmee aan de wedrace om de oudste boeier onttrokken. De *Tjet Rixt* uit 1843, wordt momenteel volledig gerenoveerd en zal, na op de eerstvolgende Hiswa getoond te zijn, weer in de schepenhallen van het Zuiderzee museum plaats nemen. *Maria Pauline* blijft dus de één na oudste, nog varende boeier.

De grote tjotter *Hilda* van Martijn en Helène Perdijk met Peter Tolsma aan het helmhout liet ons spectaculaire beelden zien, tot... ze echt water schepten en daarna was het hozen.

Op de fraaie klipper konden veel gasten mee.

De LE 66, *Swarte Wiets* van Jan en Hinke Stelwagen met de *Hilda* op de voorgrond.

Ook de Staverse jol *Simmernocht* van Dick en Claartje Franken, zeilde gereefd mee, met aan boord het bestuur van de Friese Regionale Reünie.

Dankzij de vele inspanningen van generaties van eigenaars is dit stukje maritiem erfgoed behouden. Mede dankzij het vakmanschap van mensen als Piersma en zijn medewerkers, blijven vele historische houten schepen als boeiers, Friese jachten, tjotters en boatsjes bestaan. Gelukkig wordt er ook regelmatig een nieuw Fries jacht of tjotter gebouwd. Zo blijft deze unieke vloot behouden voor ons nageslacht.

Op deze pagina's laten we enkele beelden zien van de *Maria Pauline*, alsmede van de zeilvrienden die met hun Lemsteraken, Staverse jol en grote tjotter voor de nodige sfeer op het Heegermeer en in Heeg zorgden.